

Ⓒ Averz

Na líci zberateľskej euromince je v kompozícii zobrazený dobový súboj stredovekých jazdcov na koňoch, nad ktorými je náznak fragmentu drevených palisád prerušených strážnou vežou. Pod fragmentom je letopočet 2023 a kompozíciu dopĺňa štátny znak Slovenskej republiky v spodnej pravej časti mincového poľa. Značka Mincovne Kremnica, štátny podnik, ktorú tvorí skratka MK umiestnená medzi dvoma razídlami a štylizované iniciálky autora zberateľskej euromince Karola Lička KL sú zasadené v spodnej časti kompozície. Názov štátu SLOVENSKO je v opise v spodnej časti mincového poľa.

Ⓒ Reverz

Na rube zberateľskej euromince je fiktívne zobrazenie Sama cválajúceho na koni držiac v ruke kopíju. Nad ním je v opise nápis SAMOVA RÍŠA. Vpravo od neho je letopočet 623 a pod ním v dvoch riadkoch nominálna hodnota 100 EURO.

Ⓒ Údaje o minci

Nominálna hodnota:	100 eur
Materiál:	Au 900, Ag 75, Cu 25
Hmotnosť:	9,5 g
Priemer:	26 mm
Hrana:	vrúbkovaná
Náklad:	limitovaný, maximálne 5 000 ks v proof vyhotovení
Autor návrhu:	Karol Ličko
Rytec:	Dalibor Schmidt
Výrobca:	Mincovňa Kremnica, š. p.

NÁRODNÁ BANKA
SLOVENSKA
1993-2023

Vydala: © Národná banka Slovenska, november 2023

Text: Ján Steinhübel, CSc.

Foto: SNM – Archeologické múzeum v Bratislave, Zbierkový fond NBS – Múzea mincí a medailí v Kremnici, Wikimedia

www.nbs.sk/sk/bankovky-a-mince/eurove-mince/zberatske

www.nbs.sk

Vznik Samovej ríše

1400. výročie

ZLATÁ ZBERATEĽSKÁ EUROMINCA

Rekonštrukcia slovanského obydľia – replika v Archeologickom múzeu SNM

V rokoch 567 a 568 ovládli Potisie a Panóniu Avari a založili tu svoju ríšu. Slovania žijúci v Avarskom kaganáte ťažko znášali nadradenosť Avarov – každoročné avarské zimovanie v ich osadách, odvádzanie daní Avarom a boje v avarských vojnách na najťažších miestach. Pravidelným zamestnaním týchto slovanských bojovníkov bola vojna, ale bez výhod, aké mali avarskí bojovníci. Takto vyrástla uprostred slovanskej roľníckej spoločnosti vojensky zdatná vrstva vzdialená od tradičného poľnohospodárstva. Avarský útlak však znášali spoločne so slovanskými roľníkmi.

Vzácná hexadrachma z obdobia Byzancie, ktorú dal raziť cisár Heraclius II. (610 – 641), pochádzajúca z unikátneho pokladu zo Zemianskeho Vrbovku, okr. Krupina, ktorý bol objavený v roku 1937

Typ nádoby akú Slovania v 6. – 8. storočí vyrábali (pohrebisko Bratislava-Devínska Nová Ves)

Napätie medzi Slovanmi a Avarmi vo vnútri kaganátu rástlo, až vyústilo do slovanského povstania proti Avarom, ktoré pripravili a začali skúsení vojenský veteráni. Povstanie rozmetalo západnú časť kaganátu a dalo do rýchleho pohybu vzbúrené slovanské kmene, ktoré vo veľmi krátkom čase zmenili strednú Európu a severný Balkán.

V roku 623 bola vojna v plnom prúde a obchod so zbraňami sľuboval veľké zisky. To prilákalo veľkú kupeckú karavánu, ktorú viedol franský kupec Samo. Samo pochádzal zo Senónskeho kraja, ktorý ležal uprostred Franskej ríše na východnom okraji Neustrie. Zhromaždil mnohých kupcov a vydal sa do centra slovanského povstania. Dobré sa vyznal vo vojenskom remesle, pridal sa ku Slovanom a vyznamenal sa vo vojne proti Avarom. Slovanské kniežatstvá, ktoré vyrástli okolo stredného Dunaja sa spojili do väčšej ríše a chceli, aby ich ríši niekto vládol. Keďže povýšenie ktoréhokoľvek domáceho kmeňového kniežata nad ostatné kniežatá by vyvolalo žiarlivosť a spory medzi kmeňmi, prišiel vhod schopný cudzinec. Slovania pod Samovým vedením niekoľkokrát

nad Avarmi zvíťazili. Samova ríša sa rozkladala na Morave, Slovensku a v Dolnom Rakúsku. Jej spojencami boli aj Česi.

V roku 631 si Samo znepriatelil franského kráľa Dagoberta, následne sa pohádal s jeho vyslancom Sychariom. Samove slovanské vojsko sa postavilo na odpor armáde, ktorú Dagobert proti Samovej ríši vypravil. Dagobertova armáda tiahla priamo do centra Samovej ríše. V ceste jej stála pevnosť Wogastisburg, v ktorej sa opevnili Samovi Slovania. Dagobertovi vojaci utrpeli po troch dňoch boja pri Wogastisburgu drvivú porážku a s hanbou sa vrátili domov. Samovi Slovania potom cez územie českých spojencov niekoľkokrát vpadli až do ďalekého Durínska. Samove útoky proti Durínsku a iným častiam Franskej ríše pomohli Srbom susediacim s Čechmi a Durínskom. Ich knieža Dervan sa tak zbavil závislosti od Dagoberta a pridal sa k Samovi.

Samo vládol 35 rokov (623 – 658). S dvanástimi slovanskými manželkami mal dvadsaťdva synov a pätnásť dcér. Zomrel v roku 658.

Hroty kopijí z pohrebiska Bratislava-Záhorská Bystrica, s akými bojovali Slovania